

Политика за закрила на детето

Фондация „АРТОН България“

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ очертава общи стандарти за закрила на детето, които Фондация «АРТОН България»/тук Фондацията/ въвежда със съответните процедури и механизми в дейността си.

Политиката е одобрена и подписана от Управителния съвет на фондацията, и е в съответствие с правата на детето, посочени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство. Отнася се до всички членове на Управителния съвет, до всички служители и доброволци на фондацията. Също до нейните партньори по програми и дейности, като те ще бъдат поощрявани да развиват политика и процедури за закрила на детето.

Основната цел на политиката за закрила на детето е да се защитят децата от посегателства.

Настоящата политика е разпространена сред служителите на фондацията, и се преразглежда на всеки 3 години, или когато това е необходимо.

ДЕФИНИЦИИ В ПОЛИТИКАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ВЪВ ФОНДАЦИЯ „АРТОН БЪЛГАРИЯ“

Злоупотреба и небрежно отношение:

/1/ "Всяко действие или липса на такова, от страна на родител или човек, отглеждащ детето, което води до смърт, сериозно физическо или емоционално увреждане, сексуално насилие, или експлоатация; или действие или липса на такова, което води до непосредствен риск или сериозно увреждане на детето" /Дефиниция за насилие и negliжиране на деца, използвана от Федералния закон на САЩ/.

/2/ „...умишлено поведение срещу деца, което е вероятно да му нанесе физическа или психологическа вреда" /Дефиниция от документ на Международен център за правата на човека/.

/3/ „Малтретирано е това дете, чиито родители или настойници, причиняват или позволяват да му бъдат причинени сериозни физически увреди, или създават или позволяват да бъде създаден съществен риск за сериозни увреди, или предприемат или позволяват върху детето да бъде предприето действие на сексуално малтретиране" /Дефиниция на Портал за здраве, интернет сайт Пулс БГ/.

Основни форми на малтретиране, за които ключови термини в оценката са умишленост на действието, сериозност на увреждането, липса на действие:

-физическо малтретиране –всяка неслучайно нанесена увреда на дете от родител или настойник;
-сексуално малтретиране –използване на дете или юноша от друго лице за получаване на сексуално удовлетворение;
-неглижиране –хронична неспособност на родителя или настойниците да осигурят основните потребности на детето;
-психологично малтретиране –включващо неглижиране, неспособност на родителя или настойника да обезпечи необходимата подкрепа, внимание и привъзраност на детето или психологично малтретиране –хронични модели на поведение като унижения, обиди, присмех над детето.”

Общи дефиниции:

Физическо нараняване: Може да включва удряне, разтърсване, хвърляне,отравяне, горене или изгаряне, удавяне, душене, или всякакво друго физическо нараняване на дете, включително и подправяне на симптомите или преднамерено влошаване на здравето на детето.

Небрежно отношение: постоянен неуспех в посрещането на основните физически /психологически нужди на детето, които могат да прераснат в сериозно увреждане в детското здраве или развитие, като например ненабавянето на достатъчно храна, подслон и дрехи или небрежно отношение и безотговорност към основните емоционални нужди на детето.

Небрежно отношение относно емоциите: лошо отношение към емоциите на детето или емоционално измъчване на дете, което вреди на развитието му. Включва също и показването на децата, че са без стойност, че са необичани и неспособни, съществуват само заради нуждата на друг човек; или, когато им се възлагат неподходящи очаквания. В допълнение, това включва и децата, които често са плашени, експлоатирани или развращавани.

Сексуална злоупотреба: включва насилването или примамването на дете към сексуални действия, независимо дали детето е запознато или не с това, което се случва. Тези действия могат да включат физически контакт, включително проникващи или непроникващи действия. Също може да включват намесата на децата в гледането или произвеждането на порнографски материали, или насърчаването им към неподходящо поведение.

По смисъла на допълнителна разпоредба към правилника за прилагане на ЗЗД в българското законодателство /параграф 1/:

"Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

"Физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

"Психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

"Сексуално насилие" е използването на дете за сексуално задоволяване.

"Пренебрегване" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

СТАНДАРТИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Основните принципи, на които отговарят стандартите, са пряко обвързани с правата на децата и са съобразени с българското и международното законодателство. Те отразяват минималните изисквания и механизми, които трябва да бъдат покрити във Фондация „АРТОН България“, за да се гарантира ефективна закрила на детето от злоупотреби.

Стандарт 1

Изготвен писмен документ относно политиката за гарантиране безопасността на децата:

- 1.1. Изписан на ясен и достъпен език и отразяващ разбирането на Фондацията за злоупотребата и насилието над деца;
- 1.2. Одобрен и приет от Управителния съвет на Фондацията;
- 1.3. Засяга всички сфери на дейност на организацията.

Стандарт 2

Прилагане на Политиката за закрила на детето:

- 2.1. Налице са ясни правила, описващи стъпките, които следва да бъдат предприети при наличие на опасения за безопасността на дадено дете.
- 2.2. С правилата за закрила са запознати всички служители и те са на разположение на всички – деца, родители, специалисти, доброволци.
- 2.3. Фондацията реализира дейността си на територията и в съдействие с трите университетски детски онкологични клиники в България, към всяка от които работи социален работник.
- 2.4. Налице е болнична процедура за документирание на инциденти, обработка на жалби и сигнализиране на съответните служби.

Стандарт 3

Предотвратяване на насилието срещу деца:

- 3.1. При подбора на служители, специалисти и доброволци, се прилага методология и оценка на тяхната пригодност за работа с деца.
- 3.2. Всеки новонает служител предоставя актуални документи, изискуеми по закон и/или надлежно изискани от работодателя.
- 3.3. Служител, който не прилага приетите от организацията стандарти, правила и процедури за закрила на детето, както и не спазва Правилника и Етичния кодекс на Фондацията, подлежи на санкции.
- 3.4. Чрез проектите и програмите на Фондацията се стимулират механизми за закрила на децата и изисквания за спазване на Политика за закрила на децата.
- 3.5. Всяко обучение, предоставяно от Фондацията, което е насочено към работа с деца и млади хора, включва темата за закрила на детето от злоупотреба и насилие.

Стандарт 4

Обучение за гарантиране на безопасност на децата:

- 4.1. Всички служители, специалисти, доброволци, консултанти и други сътрудници на Фондацията преминават инструктаж за закрила на детето при своето постъпване.
- 4.2. Лицата, които отговарят за подбор на служителите, получават насоки относно методите на безопасен подбор.
- 4.3. Социалният работник към всяка детска онкохематологична клиника е активен и постоянен партньор на екипите на Фондацията. Той консултира и отговаря за коректното прилагане на Правилника за закрила на детето в организацията на място.

Стандарт 5

Гаранция за еднакво право на закрила на всички деца без разлика на пол, възраст, етническа и религиозна принадлежност:

- 5.1. Обученията по закрила на детето помагат на служителите да разпознават рисковете, на които са изложени някои деца поради тяхната етническа и/или расова принадлежност, възраст, пол, религия, култура, увреждане.
- 5.2. В етичния кодекс във Фондацията ясно се посочва, че всеки носи отговорност за взаимно уважение, толерантност и недискриминативност.

Стандарт 6

Прилагане и мониторинг:

- 6.1. Всички сигнали и случаи за упражнено насилие над дете се документират и подлагат на наблюдение и контрол.
- 6.2. Налице са механизми за получаване на обратна връзка относно спазването на политиката за закрила на детето при извършване дейности и събития на фондацията.
- 6.3. Политиката и процедурите за закрила на детето се преразглеждат на всеки 3 години и при необходимост се актуализират.

Стандарт 7

Работа с партньори по изпълнение на стандартите

- 7.1. Налице е процес на общуване с партньорите по проблемите за закрила на детето.
- 7.2. Партньорите са запознати със съществуващата Политика за закрила на детето и съпътстващите я процедури.

ПРОЦЕДУРИ И МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ

1. Отговорността за прилагането на тази политика е на Изпълнителния директор на Фондацията.
2. При опасение и/или идентифицирано насилие върху дете, комуникацията минава през пряко отговорното лице във Фондацията, определено от Изпълнителния директор **/Приложение 1/**.
3. Всякаква информация, отнасяща се до злоупотреба, трябва да бъде документирана съобразно формуляр **/Приложение 2/**, така че всички случаи да са регистрирани. Тази информация е поверителна и се пази секретно. Поверителността се нарушава само, ако е в най-добрия интерес на детето. При установено насилие върху дете трябва да се сигнализира отделите за закрила на детето/полицията.
4. Разясняването на политиката и процедурите са част от въвеждащия процес за нови служители, доброволци или сътрудници. Всички служители подписват Декларация **/Приложение 3/**, че са запознати и приемат тази Политика. Служители, които не спазват политиката, подлежат на санкции.
5. Фондацията стимулира и насърчава всички свои партньори по програми и проекти на Фондацията да реализират политика за закрила на детето, и да спазват изискванията и нормите на европейското и българското законодателство за защита правата на детето **/Приложение 4/**.
6. Организирането на дейности, в които участват деца, в това число и транспортирането на деца, са съобразени с изискванията на българското законодателство.
7. Политиката се наблюдава и оценява, за да се провери сигурността и правилното ѝ въвеждане. Това включва поддържащи обучения, обсъждане на казуси и взимане на обратна връзка от партньорите.

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИЕМАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА ДЕЦА В РИСК

При получаване на сигнал /лично, чрез писмо, и-мейл или телефонно обаждане/:

1/ Ако е за дете в риск, заявителят се консултира как да оформи и подаде сигнала към Отдел за закрила на детето /ОЗД/ по местоживее на детето /към полиция за безпризорно дете/.

– съветва се да подаде сигнала с копие до Фондацията, за да има по-голяма вероятност да му се отговори, а Фондацията да има възможност да съдейства на процеса.

2/ ако гражданин иска консултиране/информирание чрез Център за обществена подкрепа, то се насочва към консултант на ЦОП;

-в ЦОП има координати на всички ОЗД и РПУ в страната за информирани и насочване на гражданите към тях.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЯ И ВИДЕОМАТЕРИАЛИ

При използването на визуални средства ръководен принцип на Фондацията е да уважава правото на тайна и достойнството при изобразяването на деца, семейства и общности. Политиката за изображения на Фондацията е част от политиката за закрила на детето.

1. Изображения на деца се използват само, когато има разрешение (подписана декларация) от родител/ законен настойник /**Приложение 5** /.
2. Искане за разрешение за правенето на снимки или видео материал за отделни случаи и ясно се описва в декларацията за разрешение за какви цели ще се използват изображенията. Съгласие за взимане и използване на снимки се търси от родителите на децата и от тези с родителска отговорност, или директно от децата/младежите, когато те са на подходяща възраст. (важи за деца навършили 14 г., съгласно чл.11, ал.3 от ЗЗД).
3. Изображения от фото банки се използват при цитиране на източника на снимката или видеоматериала.
4. Поддържат се стандарти за стила и благоприличието, отговарящи на ценностите на Фондацията и на хората, които подкрепят организацията.
5. Фондация „АРТОН България“ не носи отговорност, ако снимки от интернет страницата, профилите в социалните мрежи или снимки от прес съобщения бъдат използвани от медии и трети страни по начин, който не съответства на истинността на фактите.
6. При заснемане на деца, с които работи Фондацията и за които има разрешение, медиите/фотографите подписват декларация, с която се съгласяват да използват видеото/изображението правдиво и само за конкретния случай /**Приложение 6**/.

Политиката за закрила на детето е приета от Управителния съвет на Фондация „АРТОН България”.

Изпълнителен директор,
Светлана Чивгънова

Приложение 1

**Процедура
за подаване на сигнал при опасение и/или
идентифицирано насилие срещу дете**

Изпълнителен директор на Фондацията

Социален работник към съответната клиника по место

Всички служители на Фондацията, в т. ч. и доброволци

Сигнали или случаи, поставящи в опасност деца

Приложение 2

**Формуляр
за подаване на сигнал при опасение, съмнение и/или
идентифицирано насилие срещу дете**

Име и и-мейл на подаващия:.....

Функция/позиция във Фондация „АРТОН България”: .....

Връзка със засегнатото дете /ако такава съществува/: .....

Име на детето: .....

Възраст и дата на раждане: .....

С кого живее детето?: .....

Адрес/местоживееене (и телефонен номер, ако има): .....

Докладването е за съмнения на подаващия сигнала или за съмненията на някой друг?
Детайли:

.....

Кратко обяснение относно причината за съмненията: включително дати, време на случилите се произшествия:

.....
Направени наблюдения: физически признаци, поведенчески признаци, индиректни признаци?

.....

Разговаряно ли е с детето?: Ако да, какво казва то?:

.....

Някой бил ли е набеден, че е злоупотребил? Ако да, детайли:

.....

Проведена ли е консултация с външни агенции/ специалисти и/или друго лице?
Детайли (име на лицето, име на организацията, дата и място):

.....
.....
.....

Подпис:

Дата:

Приложениез

Декларация относно запознаване с Политиката за закрила на детето на Фондация "АРТОН България"

От .....,
служител във Фондация "АРТОН България", на длъжност.....

Декларирам,
че съм запознат/а с Политиката за закрила на детето на Фондация „АРТОН България”
и приемам да спазвам изискванията, указанията и процедурите на Политиката.

Декларатор:
/име, подпис/

Дата:

Приложение 4

**Декларация
от партньор по програма / събитие
на Фондация „АРТОН България“**

Долуподписаният, ...
представител на (организация) .....

Декларирам, че:

В съвместната дейност, реализирана с Фондация АРТОН България”, както и в обичайната дейност на представляваната от мен организация, се спазват изискванията и нормите, защитаващи правата на детето, посочени в Конвенцията на ООН, европейското и българското законодателство.

Декларатор: /име, подпис/

Дата:

Приложение 5

Декларация за даване на съгласие за използване на видео материал и/или изображение на дете

Долуподписаният, ...
представител на (участник в проект на) .....

Декларирам, че:

1. По собствено желание участвам в заснемането на филм/фотография, представящ/а проект/ите“ .....” изпълняван

от “.....” по програма „.....” на Фондация “АРТОН България”, който/която може да бъде показван/а, излъчван/а и използван/а от Фондацията за рекламни, вътрешно организационни и други цели от Фондацията.

2. Давам съгласието си снимките, видео и аудио материалите, направени по време на заснемането на филма/фотографиите да бъдат използвани от Фондацията за рекламни, вътрешно организационни и други цели.

Декларатор :

/име, подпис/

Дата:

Декларация за съгласие

от родител на дете, участващо в болнична програма „АРТОН” – арт терапия и музикотерапия, за публикуване или друго публично отразяване на дейности и произведения

Долуподписаният.....вързка
трите имена на родител/настойник

с детето.....

като родител или попечител упълномощен от близките на детето да взема решение,

касаещо .....
имена на детето

Ще използвам заснетия материал /видео, фотографии/, единствено и само за целите на организираното събитие, спазвайки българското и международното законодателство за закрила на детето.

Декларатор:
/име, подпис/

Дата: